

Alen Kalajdžija

NAJKOMPLETNIJI BOSANSKI RJEČNIK DO SADA

Rječnik bosanskog jezika Dževada Jahića

(...)

Kada se rezimira ukupnost relevantnih podataka o *Rječniku bosanskog jezika* Dževada Jahića, ističe se nekoliko činjenica koje potvrđuju stav da je ovo do sada najveći leksikografski poduhvat u bosnistici i ponajbolji opisni bosanski rječnik koji je ispoštovao bosansku jezičku tradiciju i karakter civilizacijskih potreba društva. Među tim činjenicama posebno treba istaći još neke posebno istaknute vrijednosti, pored činjenice da ovaj *Rječnik* ima najozbiljnije razrađenu taksonomiju značenja po natuknicama, računajući pri tome najreferntniju građu na kojoj se ovaj rječnik zasiva, kako u broju i karakteru natuknica, tako i po opisu značenja te drugih relevantnih aspekata jednog opisnog i normativno usmjerenog rječnika.

Rječnik je odvagao skladan obim primjera iz starije bošnjačke i bosanskohercegovačke literature u odnosu na savremenu, i u odnosu na jezik, standardnu jezičku praksu. Time je ovo leksikografsko djelo po svojoj usmjerenosti moderno, jer je koncepcijски okrenuto potrebama savremenog društva, ali starije jezičko stanje nije zapostavljeno nauštrb savremenog. Čini se da je ovaj *Rječnik*, kako po frekvenciji natuknica, tako i po broju navedenih primjera izvora našao pravu mjeru između modernog i arhaičnog. Moderno je dominantno, ali arhaično nije deplasirano, anahrono i neupotrebljivo.

Rječnički korpus u vidu izvora predstavlja zasigurno posebnu vrijednost, tim prije što nijedan dosadašnji bosanski rječnik (izuzimajući *Školski rječnik*, koji je, kako mu i samo ime ime kaže, mali rječnik) nije uvrstio literaturu iz različitih stilskih registara bosanskog jezika, s brojem od preko šesto (600) djela različitih autora, uglavnom bošnjačke – bosanskohercegovačke i sandžačke provenijencije, iz zemlje i dijaspore.

Sljedeći važan detalj tiče se broja skraćenica u ovom *Rječniku*. Činjenica da je uvršteno preko dvjesto (200) različitih skraćenica dovoljno govori o ozbilnosti stilskih, semantičkih i drugih kategorija koje *Rječnik* leksikografski tretira.

Također, bitna činjenica koja se odnosi na kvalitativni karakter *Rječnika* jeste to da on posjeduje izuzetno zanimljivu i razrađenu frazeologiju, kojoj neki naši dosadašnji rječnici nisu poklanjali dovoljno pažnje.

Prema tome, uza sve povoljne ocjene koje idu u prilog tome da se ovaj *Rječnik* može smatrati pravim leksikografskim ostvarenjem u bosnistici, činjenica koja je nezaobilazna i kao relevantan pokazatelj kvaliteta, jeste broj natuknica koji se obrađuju, a izvjesno je da će imati preko 100.000 lema. To vrijedi istaći tim prije što je npr. za mogućnost služenja nekim jezikom potrebno poznavanje do 4.000 leksema, dok se u ovom *Rječniku* taj broj znatno umnožava u odnosu na taj kvantitet.

Rječnik bosanskog jezika Dževada Jahića u najvećoj mjeri odražava osobit bosanski jezički karakter, stil i duh – za koji njen autor ima istančani osjećaj – kako po upotrebnoj leksici, tako i po frekventnosti značenja, njezinoj akcentuaciji, frazeologiji i gramatičkom opisu.

Naravno, prethodna bosanska leksikografska ostvarenja prirodan su hronološki slijed u rezultiranju ovoga *Rječnika*, kojim bosanska leksikografija dobija mnogo. Ali, i dalje su vrata otvorena za različite stručne i specijalizirane, pa i normativne leksikografske opise bosanskog jezika, kojima će ovaj *Rječnik* biti nezaobilazan priručnik – kako lingvistima i filozima, tako i svima onima koji drže do svoga bosanskog jezičkog dostojanstva.